TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Báo ân Cha mẹ

ISSN: 2734-9195 09:43 14/08/2024

Con biết để trở thành người hữu dụng trong xã hội, con phải hết lòng cống hiến khả năng, công sức và thời giờ của mình để góp phần làm lợi ích cho tha nhân, vì làm lợi ích cho tha nhân cũng chính là làm lợi ích cho con và gia đình.

Tác giả: **Vĩnh Hảo**
California, mùa Vu Lan năm 2024

Nhận được hình hài này từ cha mẹ, một khi con trưởng thành và có đủ nhận thức, con biết con cần phải phát triển từ thể chất đến tinh thần; vì không tự tiến về phía trước với sự bảo bọc, dìu dắt của cha mẹ, chính là vô ân.

Trong suốt những năm tháng dưới sự nuôi nấng dạy dỗ của cha mẹ, con luôn cảm nhận được tình thương bao la, vô điều kiện của cha mẹ dành cho con, dù hình thể của con đẹp hay xấu, lành lặn hay tật nguyền; dù tính tình của con ngoan hiền hay bướng bỉnh, thông minh hay chậm lụt; và dù khi bước chân vào trường đời, con thành công hay thất bại.

Nhận thức về công ơn, cảm nhận về tình thương của cha mẹ như thế, con biết con cần phải sống như thế nào để không phụ lòng cha mẹ.

Về thể chất, con biết tự chăm sóc bản thân, không phung phí sức lực và thời giờ vào những trò chơi vô bổ làm hại đến sức khỏe; không tàn phá hủy hoại thân thể bằng sự nghiện ngập say sưa, rượu chè hút xách.

Về tinh thần, con biết phân biệt thế nào là tốt-xấu, thiện-ác; biết tuân thủ những luật tắc và lề thói căn bản đạo đức của làng nước; biết những gì là hủ tục cần vượt bỏ, những gì là mỹ tục cần áp dụng, triển khai.

Nguồn: st

Đối với gia đình, con hiểu đây là nền tảng để xây dựng xã hội, quốc gia; vì vậy, gia đình cần sự hòa hợp êm ấm, trên dưới thuận thảo với nhau trong tình thương yêu và cảm thông; mỗi thành viên gia đình phải tự thể hiện đúng chức năng và vai trò của mình đối với các thành viên khác để có cuộc sống hài hòa, an vui.

Đối với xã hội, con ý thức rằng giữa cá nhân, gia đình và xã hội có sự tương quan chặt chẽ; cá nhân và gia đình có thể ảnh hưởng tốt/xấu đến xã hội và xã hội cũng luôn tác động tốt/xấu đến cá nhân và gia đình. Trong tương quan đó, con phải biết tương nhượng và chia sẻ quyền lợi một cách công bằng chứ không phải lúc nào cũng chỉ biết thủ lợi về phần mình; ngược lại cũng không để xã hội chèn ép, áp bức, lợi dụng năng lực cá nhân. Con biết để trở thành người hữu dụng trong xã hội, con phải hết lòng cống hiến khả năng, công sức và thời giờ của mình để góp phần làm lợi ích cho tha nhân, vì làm lợi ích cho tha nhân cũng chính là làm lợi ích cho con và gia đình.

Nguồn: st

Đi xa hơn, ngoài phạm vi xây dựng hạnh phúc gia đình, xã hội với việc sinh nhai và giao tiếp thường ngày, con cũng tự ý thức trách nhiệm đối với quốc gia, dân tộc. Dân tộc là trên hết, thể chế và đảng phái chính trị chỉ là nhất thời (1).

Là công dân của một nước độc tài, con phải luôn ý thức rằng độc tài kềm hãm sự phát triển quốc gia, cưỡng đoạt sự tự do của dân tộc; vì vậy con cần phải góp phần vào tiến trình cải cách xã hội, giải thoát dân tộc ra khỏi chế độ độc tài ấy, bất kể phải trải thời gian bao lâu.

Là công dân một nước dân chủ, mà sự tự do phồn thịnh được thừa hưởng từ tiền nhân từ tổ phụ lập quốc, con luôn nhớ ơn, trân quý và tận lực bảo vệ di sản ấy, không để vuột mất bởi sự manh động của bất kỳ cá nhân, dòng tộc, thiểu số vị kỷ hay đảng phái nào. Con ý thức trách nhiệm và quyền hạn của con trong xã hội. (2).

Khi con chính thức bước vào cuộc đời với niềm tin nơi chân-thiện-mỹ, với trí thức và kinh nghiệm của một con người có phẩm cách được huấn dục từ cha mẹ hiền thiện, con biết những điều con suy nghĩ, nói năng và hành động như trên là cách báo ân tốt nhất mà con có thể.

Nhưng nếu không may, cha mẹ của con là những người không hiền thiện, không chính tín (3), không chính kiến (4), con cũng xin giữ vững phẩm cách đạo đức và hành xử chính trực của con như là cách để đền đáp ân nặng sinh dưỡng của cha mẹ. Con sẽ không mù quáng tin và nghe theo những điều bất thiện, bất chính của cha mẹ để kéo cả gia đình vào chỗ đạo đức suy đồi, băng hoại, mà cần phải kiên nhẫn thuyết phục cha mẹ hướng về nẻo thiện chân.

Hướng về cha mẹ hiện tiền hay đã là cổ nhân, con xin tạc dạ tri ân và nguyện báo đền ân sâu bằng từ bi, trí tuệ và bằng sự lợi hành không mỏi mệt đối với tha nhân, đối với trần gian thống khổ này.

Tác giả: **Vĩnh Hảo**
California, mùa Vu Lan năm 2024

Chú thích:

(1) Quan nhất thời, dân vạn đại. Ngạn ngữ này có thể hiểu là khi ra làm quan thì chỉ làm quan một thời gian, cuối cùng cũng trở về làm thường dân như mọi người; cũng có thể hiểu rằng chính quyền hay chức quyền chỉ một thời, còn dân mới là trường cửu.

(2) Nguyên tắc phổ thông đầu phiếu của một thể chế dân chủ cho phép mọi công dân không phân biệt nam nữ, sắc dân, thành phần xã hội, trình độ văn hóa, nghề nghiệp, tôn giáo hay không tôn giáo... đủ mười tám tuổi trở lên đều có quyền tham gia bầu cử và có giá trị lá phiếu bình đẳng như nhau.

(3) Niềm tin chân chính sau khi trải qua sự sàng lọc của trí thức và suy nghiệm chín chắn, dựa trên nguyên lý nhân quả; tức là không mê tín, không cuồng tín.

(4) Chính kiến 正見: sự hiểu biết chân chính về bản chất cuộc đời, bản chất của sinh-tử – một trong tám chi Thánh đạo (Bát Chính Đạo hay Bát Thánh Đạo); khác với Chính kiến 政見: ý kiến hay quan điểm về chính trị, hay quan điểm riêng về việc nước. Đọc chính hay chính đều được, nhưng nghĩa của 2 chữ chính/chính ở trên hoàn toàn khác nhau.

Chữ trước, chính là chân chính, ngay thật; chữ sau, chính là chính trị, chính trị, là việc trị nước, hay (theo Tự Điển Hán Việt của Thiều Chửu): "mọi hoạt động của chính phủ, chính đảng, đoàn thể xã hội và cá nhân ở trong nước (nội chính) cũng như về quan hệ quốc tế."